

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFŐN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

Takarékosság és társadalom.

Tisza István kormányelnök a takarékoság jegyében lépett a kormányra, amit bebizonyított azzal, hogy a beruházási törvényjavaslatból törölte mindazon tételeket, melyek oly beruházásokra voltak szánva, melyeket egyelőre nélkülözhetőnek vélt, s amelyeknek felállítását sok helyütt maga a társadalom is kezdeményezhetné. Ilyenek leginkább a humanitárius intézmények, aminőket például Anglia társadalmi majdnem kivétel nélkül a saját kezdeményezéséből és a saját erejéből létesít.

Ezen takarékoságot folytatja most minden téren. A miniszteriumok rendeletet rendelet után bocsátanak ki, melyekben szigorú takarékoságra intenek, amit a kormány szerint különösen az tesz szükségessé, hogy az utóbbi időkben oly törvények hozattak, melyek az államháztartást új kiadásokkal terhelték meg.

De nem csak ez az ok készítette a kormányt a takarékoság hirdetésére. Ez elve is neki, melyet ha eddig hangoztattak is a kormányok, de nem igen tartottak be. A mai kormány azonban, úgy látszik, ebben nem akarja követni elődeit, hanem elvét a gyakorlati életben is megakarja valósítani. Erre szerinte az államháztartásban mindig a legnagyobb súlyt kell fektetni az összes szolgáló ágakban. Mentől nagyobb eredmény, mentől kevesebb anyagi eszközökkel: ez a jelszó.

Különösen a kezelési költségeket akarja apasztani, mert a tapasztalat azt bizonyítja, hogy leginkább a kezelése körül mérültek föl eddig a legkönnyelműbb kiadások. Erre már a javaslatkérdésnél is felügyeltet a kormány és minden fölöslegesnek látszó tételt kiméletlenül töröltet.

Érdekes még az is, hogy ezen elvet a kormány nemcsak maga akarja megtartani, nemcsak az államháztartásokban akarja ér-

vényesíteni, hanem az egyes törvényhatóságokat is arra kényszeríti, hogy a saját költségvetéseikben a takarékoságra különös gondot fordítsanak. Bizonyítéka ennek az az eljárás, melyet az egyes törvényhatóságok költségvetéseinek felülbírálásánál tanusít.

Most, hogy a költségvetéseket jóváhagyva visszaküldte a vármegyéknek, több helyen emlékeznek meg a miniszterium eljárásáról. Minden fölöslegesnek látszó kiadást töröl, s különösen ellensége ezen költségvetéseknél is azoknak a tételeknek, melyek a kezelési költségekről szólnak.

Ezzel a takarékoság elvén kívül azt is elakarja érni a miniszter, hogy a hivatalokban nagyobb legyen a szorgalom. A takarékoságból tehát nemcsak erkölcsi, hanem anyagi hasznot is akar meríteni.

Ezen erkölcsi haszon vagy eredmény lenne még az is, hogy a takarékoság a társadalmat a közügyek terén buzgóbb tevékenységre ösztönöznél. Eddig a mi társadalmunk nagyon is hozzá volt szokva ahhoz, hogy mindent a hatóságoktól várjon. Ha azonban most majd azt tapasztalja, hogy a hatóságot az ellenőrző hatalom visszatartja oly munkától és kiadásoktól, amelyek a társadalmat illetik, akkor kényszerítve érzi majd magát a saját egzszerű fejlődésének érdekében, hogy levesse közömbösségét és munkálkodni kezdjen.

Ez lesz a takarékosági elvnek legmegbecsülhetlenebb eredménye.

Gyászmise Császkáért.

A megboldogult, nagyemlékeztető érsekért az egész egyházmegyében, így tehát Szabadkán is f. hó 10-én délelőtt 10 órakor lesz a gyászistentisztelet.

Az egyházmegye hívei ezen a napon fognak könyörögni a Mindenhatóhoz, engedné meg, hogy az az áldottlelkű főpap, aki itt a földön a legnemesebb szívű, a leggondosabb

pásztora volt egy a lelkiekben, mint az anyagiakban híveinek, az az örökkevalóságbirodalmában hathatós pártfogója legyen mindazoknak, akik szorultságukban hozzá folyamodnak segítségért, szószólásért.

A Szt-Teréz templomban a gyászistentiszteletet *Mamusich* Félix kanonok plébános fogja végezni. A zenekar és énekkar pedig Gaál Ferenc karnagy vezénylete mellett Reimann Requiemiét fogja előadni. Az énekkar ezenkívül még Gaál Ferenc gyászdalát fogja énekelni.

A gyászistentiszteletre a kanonok plébános meghívja az összes hatóságokat is.

BAJAI HIREK.

(Saját tudósítónktól.)

Baja, szept. 5.

— A bajai törvényhatóság szeptemberi közgyűlése. F. hó 7-én d. u. tartja a bajai törvényhatóság szeptember havi rendes közgyűlését *Schmausz* Endre főispán elnöklete alatt. A közgyűlés napirendjére a következő fontosabb tárgyak vannak kitéve: Polgármester időszaki jelentése a közigazgatás állapotáról. A nagym. m. kir. Belügyministeriumnak leirata az 1903. évi gyámpénztári mérleg megvizsgálása és az elhagyott gyermekek segélyalapjának megalakítása tárgyában. Ugyanannak leirata a második róm. kath. hitoktatói állás szervezése tárgyában. Ugyanannak leirata az italmérési üzletek tárgyában alkott szabályrendelet módosítása iránt. Ugyanannak leirata a Rónai Ede gyógyszerész által Baján felállítani kívánt ötödik gyógyszerár ügyében. Ugyanannak leirata a városi közkórháznál utólag még szükségesnek bizonyult fejszerelések költsége tárgyában. Ugyanannak leirata az ásvány-, forrás- és gyártott vizek után fizetendő városi fogyasztási adóról szóló szabályrendelet tárgyában. A nagym. m. kir. pénzügyministeriumnak leirata a Baja város közönsége által emelt védművekbe az 1882. év óta pótolag beépített alapbefektetési költségek után megállapított adóvisszatérítés tárgyában. Főispáni átirat a f. évi július hó 9-én tartott számonkérésnek eredményéről. A közigazgatási bizottság jelentése a folyó év első feléről. Polgármester jelentése a választási törvény reformja céljából elrendelt statisztikai adatszolgáltatás fejében nyert állami költségtérítmény elszámolása és a számláló biztosok díjazása iránt. A városi tanácsnak előterjesztése a helypénzszedési szabályok és díj-jegyzék érvényének meghosszabbítása iránt. Ugyanannak előterjesztése

a szarvasmarha-, sertés- és juhtenyésztésre vonatkozó szabályrendelet módosítása iránt. Ugyanannak javaslat a nyugdíjszabályzat 24. és 25. §-ainak részbeni módosítása iránt. A zombori m. kir. pénzügyigazgatóságnak átirata az állami borítal- és husfogyasztási adók biztosítása iránti eljárás megindítása tárgyában és még számos apróbb jelentőségű tárgy.

— Közigazgatási bizottsági ülés. A bajai közigazgatási bizottság ugyan csak szept. 7-én délelőtt 9 órakor ülésezik a városi székház kis tanácstermében. Mindkét ülésről lapunk részletes beszámolót fog hozni.

— Lesz-e színésze az idén Bajának? Az ellentétesnél ellentétesebb hírek nagy tömkelgében melyeknek javarésze úgy szól, hogy Baja városa az idén színtársulat nélkül marad, levelezőnk most megbízható forrásból azt jelenti, hogy Pesti Ihsz Lajos szinidirektor kérvényt intézett a bajai városi tanácshoz, melyben készségét fejezi ki arra, hogy Szabadkára leendő végleges bevonulása előtt, társulatával szeptember végétől kezdve Baján, a »Bárány szálló« színháztermében előadásokat tartson. — A tanács és a szinügyi bizottság a kérvényt előreláthatólag kedvezően fogja elintézni, mert — bár tűzbiztonsági szempontok egyenesen megtiltják a játszási engedélynek a »Bárány szálló« termében való megadatását, de nem lehet negligálnia a tanácsnak a közönség egyre hangosabb óhaját sem, melylyel a színészeket várja. Egyébként is csak 6 hetes saisonról van szó, az utolsóról, mely ebben a rég kiszolgált teremben folyik le. Jövőre tán új színháza lesz már Bajának.

A nemzetközi szövetkezeti kongresszus.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 5.

Ma kezdődött a nemzetközi szövetkezeti kongresszus. Délelőtt 10 órakor a szövetkezetek nemzetközi szövetségének középponti bizottsága tartott *Wolffer* Henry elnöklete alatt ülést a Köztelken. Ezen az ülésen a bizottság a szövetség belső folyó ügyeit intézte el.

Délután fél 1 órakor volt a szövetkezeti kiállítás megnyitása. Ott volt többek közt gróf *Károlyi* Sándor, gróf *Desseffy* Aurél, őrgróf *Pallavicini* Ede, gróf *Zselénszki* Róbert, gróf *Zichy* Jenő stb.

A külföldi vendégeket megérkezé-

Iskola könyvek író és rajzszerekben legolcsóbb bevásárlási forrás
Vig Zsigm. Sándor Szabadkán Főter
 Minden bevásárló igen esinos ajándékot kap.
 Milinovich-féle ház, Roth Ármin mellett.

sükkor *Szilassy* Zoltán O. M. G. E. titkár fogadta, mely után Darányi Ignác v. b. t. t. a magyar gazdaszövetség elnöke a következő francia nyelvű beszédet mondotta:

Hölgyeim és Uraim!

A Magyar Gazdaszövetség hívta meg Önöket, hogy nemzetközi kongressusokat Budapesten tartsák. Van szerencsém tehát Önöket a Magyar Gazdaszövetség nevében, mely első sorban a kisemberek érdekét tüzte zászlajára, üdvözölni. Önöknek ehhez az üdvözlethez szerzett joguk van, mert Önöket is a kis emberek érdeke vezeti és ez a nemes érdek hozta Önöket is a mi körünkbe.

De a Magyar Gazdaszövetség nekem más megbízást is adott. Megbizott azzal is, hogy ez ünnepélyes alkalomból emlékezzem meg gr. Károlyi Sándor urról, (Zajos éljenzés) aki Magyarországon legtöbbet tett a szövetkezeti eszme érdekében. (Ugy van! Ugy van!) Uttörő munkát végzett, megvetette az alapokat, évek sorával előre dolgozott az államnak és a törvényhozásnak. Önzetlen munkájához a siker áldását kívánjuk neki. (Hosszantartó zajos éljenzés.)

Ezután fejtegette a mi szövetkezeti ügyünk fejlődését és jelentőségét. Beszédét így végezte:

A szövetkezeti ügy legyen olyan mint a folyam, mely mindig alsóbb és alsóbb régiókat keres, mely mindig nagyobb és szélesebb lesz, s a mely ha helyesen van irányítva és szabályozva, saját medrét ellenállhatatlan erővel mélyíti tovább és tovább.

Midőn mindazoknak köszönetet mondanék, a kik munkájokkal vagy áldozatkészségükkel e kiállítás sikeréhez járultak, a nemzetközi szövetkezeti kiállítást ezennel megnyitott-nak nyilvánítom.

Darányi Ignác beszédjére a szövetkezetek nemzetközi szövetségének elnöke *Wolff* Henry válaszolt francia nyelven. A nemzetközi kongresszus nevében meleg köszönetet mondott azon szép szavakért melyet Darányi Ignác ur öccsellentiajától hallott.

A zajosan megéljenzett beszéd után a jelen voltak dr. Horváth János kalauzolása mellett megtekintették a kiállítást.

Kassa ünnepe.

— Saját tudósítónk távirata. —

Kassa, szept. 5.

A kassai püspökség alapításának évszázados ünnepe a tegnapi nappal betetőzést nyertek. A reggeli fényes misén, melyet a székesegyházban ma az illusztris egyházfőszolgálatott, a kultuszminiszter, kívül valamennyi katonai és polgárhatalóság képviselve volt. A mise után az egyházfejedelem nagyszámú pap ság kíséretében körüljárta a dómot s visszatérve a templomba, Ruschek Antal győri apátkanonok mondott nagyhatású szentbeszédet, majd pedig az énekkar egyházi énekeket adott elő katonazene kísérettel.

A délelőtti folyamán Kassa város

törvényhatóságának bizottsága tiszteltette a püspöki palotában. *Münster* Tivadar kir. tan. polgármester meleg szavakkal üdvözölte Kassa nagynevű püspökét, akinek a város fejlődése körül igen nagy érdemei vannak.

Bubics püspök meghatottan mondott köszönetet s szavait ezzel végezte: „Nemes Kassa város küldötteiként jöttem el önök én hozzám, hogy az évszázados jubileumát ünneplő püspökséget tiszteljék meg megjelenésükkel. A kassai püspökségnek rövid egy évszázad folyamán nagy eredményeket és szép sikereket adott elérnie, amiben kétségkívül a legjelentősebb része van a derék város kiváló polgárságának. Midőn 17 évvel ezelőtt ezen egyházmegye élére rendeltettem, igaz örömmel jöttem az olyan jeles város falai közé, aminőnek Kassa országszerte ismeretes. Ez a benső rokonérzés azóta napról napra, évről-évre velünk együtt egyre öregbedett, míg önök szivesek voltak módját találni, hogy még közvetlenebb szálakkal fűzzenek szab. kir. Kassa városához. Érttem ugyanis a diszpolgári megkülönböztetést, melylyel néhány év előtt megtiszteltek. Öreg ember vagyok már én, majdnem egy idős a jubiláló egyházzal, de fogadom önöknek, hogy ha a végzet rendelése úgy akarná, hogy e várostól valamikor elbucsuzzam, akárhová mennék is, mindenkor szívesen gondolnék az itt eltöltött évekre s büszkén vallanám magamat kassainak. Szívből fakad a köszönet, melylyel érdemes szónokuk szép szavait viszonzom, arra kérve önöket: vigyék szeretteik, családjaik és polgártársaik körébe halás köszönetemet és atyai áldásomat.“

Délben 90 teritékű diszebed volt a püspöki palotában, amelyen az első pohárköszöntőt a királyra *Bubics* Zsigmond megyés püspök, mint házigazda mondotta. Kivüle *Berzevicsy* Albert közoktatásügyi miniszter a jubilans egyházmegyét s nagynevű főpapját, mint a Lipót-rend nagykeresztesét éltette.

HIREK.

TÁJÉKOZTATO.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig. Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Szeptember 10. A m. á. v. altiszti kör Erzsébet gyászünnepélye.

Szeptember 25. A kath. legényegylet szüreti mulatsága saját helyiségében.

Országos vásár. Szabadkán szeptember 4., 5. és 6.

— **Személyi hír.** *Schmausz* Endre főispán tegnap este a fővárosa utazott.

— **Katonai szemle** Tegnap este ismét egy magasrangú katoná érkezett városunkba. *Steininger* altábornagy. Ma és holnap szemlét tart a 86. gyalogezred itt gyakorlatozó zászlóaljai felett.

— **Hadiiskolás huszártiszt.** A honvédelmi miniszter *Rapaich* Rikárd szabadkai honvédhuszártisztet, a legfelsőbb tiszt tanfolyam idei évfolyamának hallgatóját a hadiiskolába rendelte vezérkari tiszté leendő kiképzés végett.

— Gyermekmenhely új épülete.

A szabadkai állami gyermekmenhely szegedt uti szép és modern épülete immár teljesen készen áll és már a múlt hónapban az intézet hivatala és ápoltjai is átköltöztek új fényes otthonukba. A szabadkai kerületbe tartozó összes külső telepek feletti felügyelet, összesen 970 gyermek gondozása, most már megfelelő módon eszközölhető. A városunk egyik büszkeségét képező humanus intézmény új épületét e hó vége felé fogják ünnepélyesen felavatni az országos gyermekvédelem több kiváló képviselőjének jelenlétében.

— **Esküvő.** Dr. Falcione Árpád zombori kir. közjegyző helyettes, e hó 24-én esküszik örök hűséget, özv. Fernbach Antalné leányának Irénnek, Zomborban.

— **Kinevezés.** Az igazságügyi miniszter *Schammer* Oszkár nagyszentmiklósi járás bírói irnokot az ujvidéki törvényszékhez segédtelevkönyvvezetővé nevezte ki.

— **Bácsborsód község gyásza.** Tudósítónk írja: vasárnap délután 4 órakor nagy és előkelő közönség jelenlétében helyezték örök nyugalomra szeretett jegyzőnket roglaticai Pilaszánovits Pétert. A gyászoló közönség soraiban láttuk Latinovics Pálné urnót, kinek férje akadályozva volt, hogy a végtisztességen megjelenhessen, Latinovits János főrendiházi tagot, Szutrelly Lipót kir. tanácsost, Dr. Zalán megyei főorvost, Vojnits, Deák és Szutrelly főszolgabírókat, bajai és almási járások jegyzőit karát, nagyszámú rokonságot és számos jóbarátot.

— **A m. á. v. altisztikör,** mint már említettük, a saját kebelében műkedvelői szakosztályt akar létesíteni. Az alakuló ülést csütörtökön délután tartják meg az altisztikör helyiségében.

— **Előmunkálati engedély.** A ker. miniszter előmunkálati engedélyt adott Biró József okleveles mérnök budapesti lakosnak az Ada nagyközség melletti tiszai hajóállomástól kiindulólag Tornynos pusztá érintésével a magyar királyi államvasutak Bács-topolya állomásáig és e vonalból kiágazólag Tornynos pusztából Csantavér községig vezető 0.70 méteres kerkenyvágyanyu gőzmozdonyu helyi érdekű vasutvonalra.

— **A zavarosban halászok.** A vásári zajban és a nagy tömkelegben könnyű dolguk van a tolvajoknak. A tegnapi vásáros forgalomban több ilyen alkalmi tolvajlás történt. Kohn Miksáné üzletében Pleszkán Ferenc egy esernyőt és 2 pár harisnyát lopott, de tetten érték — Macák Antalné panaszt tett, hogy Granyák Teréz, akinek 30 korona értékű cukorkát adott át elárulás végett, a a pénzzel megszökött. — Jezsma Mihály pincértől lakásán míg ő aludt, ismeretlen tettes 60 koronát, a szegedi kézműves bank egy zálogjegyét, arany láncot, 3 ezüst órát és 4 gyűrűről szóló zálogjegyet ellopott.

— **Az elbocsájtott alkalmazott.** Szanitter Tivadar helybeli cserép kályha készítő kellemetlen felfedezésre jutott. Két hét előtt elbocsájtott alkalmazottja, Pintér István már napok óta munkát vállalt üzletfeleitől, a munkáról számlát állít ki és azokat kifizeteti. A volt alkalmazott manipulációiról a cégtulajdonos feljelentést tett a rendőrségnek.

— **Lólopás.** Oroszlámosról értesítették rendőrségünket, hogy Bábity Jęfta ottani lakostól ismeretlen tettes

egy 2 éves fekete kancát és egy pej kancát, összesen 340 korona értékben ellopott.

— **Elitta a dohány árát.** Schreier Ruminé panaszt tett a rendőrségnek hogy tegnap délelőtt átadott Schleiger Krizse János többször büntetett csavargónak 20 koronát, hogy azért a nagytőzsdéből dohányt hozzon. A javithatatlan azonban nem teljesítette a megbízást, hanem a pénzzel megszökött és hozzá hasonló dologtalanok társaságában egy korona hijával az egész pénzt elitta. A rendőrség a notorius csavargót letartóztatta.

— **Tolvaj lakótárs** Vicko Verona ujvidéki szobalány ma reggel arra a szomorú tapasztalatra jutott, hogy lakótársa Varga Etel a ki szintén helynéküli szobalány, ellopta 240 korona értékű ruhaneműit és aztán megszökött. A károsult leány a rendőrségnek keresett orvoslást, a hol a nyomozást megindították.

— **Aki tudja, hogy házi használatra új padlóház létezik, mely két órán belül csontkeménnyé szárad, az csak a mosható, tö t vényileg védett EGLASINE padló-fényfogyója használja,** mely a következő színekben, u. m 1. szám világossárga, 2. szám barnássárga és 3. sz. mahagónibarna színekben kerül forgalomba, és melyből 1 kiló 14 négyzetméter felület bemázolására elegendő. Az Eglasine előnye az eddig használatban volt padlófényfogyók fölé az elsősorban az, hogy szagtalan, másodsorban pedig, míg az eddigiek hosszú ideig száradván, tapadások voltak és így a port és piszkot is magukhoz vonták, addig az Eglasine gyorsan szárad és keménysége mellett sem törékeny, hanem megtartja rugékonyságát és ellenálló képességét az időelötti kopással szemben. Az Eglasinet előszeretettel használják konyhaburzat mázolására is, mert ez által fölöslegessé válik a gyakori és fárasztó surolás és elegendő a butodaraboknak csupán időnkinti, tiszta, szappannélküli nedves ruhával való megtörölgetése. Az Eglasine az 1902. évi londoni nemzetközi kiállításon a legfelsőbb kitüntetést nyerte. Egyedüli raktár: Zalán Béla droguistánál Szabadka, Kossuth-utca. Ugyanott újfajta tükörfényű Parkett és ruha padló-pasták kaphatók.

— **Elveszett.** Folyó hó 4-dikén délután két arany gyűrű veszett el. Az egyikben kék, a másikban piros kő volt. A becsületes megtaláló illő jutalomban részesül, ha azt tulajdonosának, Gsillag János kömüvesnek, VI. kör, Kálmán-utca 320. számú lakásán átadja.

— **A budapesti meteorológiai intézet jelentése** 1904. szeptember 5-én. Egyelőre még hűvös idő várható, elvélve — inkább csak délkeleten — esővel

Öngyilkosság egy sertés miatt.

Nagy csapás érte *Somogyi* Mátyás földművelőt ma reggel. Egyetlen jószág, egy hizlalt sertés, éppen mikor vásárra akarta vinni, hogy eladja és aztán a vételárból a téli szükségleteket beszerezze, elköltözött az árnyékvilágból.

Somogyi Mátyás összes reményei, hogy az inséges telet elviselhetővé tegye, semmivé lettek. A 60 éves családos embert a kiheverhetetlen csapás végleg elkeserítette. Elhatározta, hogy véget vet a gondoknak és elemezteti magát.

Nem lévén azonban szándéka végrehajtásához elég bátorsága, előbb a boros kancsóhoz folyamodott. Megivott vagy három liter buckait és ezzel megszerezte a kellő bátorságot.

Magához vett egy ruhaszáritó zsinogot és a padlásra ment, ahol a gerendára akasztotta magát.

Mire észrevették eltűnését és keresni kezdték, már csak hulláját találták meg.

A holttestet a mentők a zentai temető hullaházába szállították, ahol holnap fogják a rendőri boncolást megejteni.

A háború.

A háborúra vonatkozólag ma a következő táviratok érkeztek a fővárosba:

London, szept. 5.

A Standard tudósítója jelenti: A liaojangi ütközet még nem döntötte el a háború sorsát. Oyama főmarsall elrendelte a japán hadsereg egyesülését, hogy újból támadjanak. Kuroki csapatai ez okból nyugatfelől haladnak Liaojang felé.

London, szept. 5.

Alexejew helytartó megbetegedett.

London, szept. 5.

Liaojangból érkezett táviratok szerint a pályaudvar környéke lángokban áll. Az oroszok — régi taktikájukhoz híven — mindent felgyújtottak, amit nem tarthattak vagy nem védelmezhettek meg. A pályaudvarhoz közel lévő nagy raktárakat gyújtották föl első sorban, ahol nagy mennyiségű élelmiszer és ruházat volt felhalmozva. A lángok gyorsan terjedtek, úgy hogy a pályaudvar egész környéke tüztengerré változott át. Az orosz csapatok azután teljesen visszavonultak Liaojangtól. Ezalatt azonban Kuroki tábornok merész kanyarulattal megkerülte Liaojangot. A harc tovább húzódik Liaojangtól délre és nyugatra. A japánok szakadatlanul támadnak és mind erősebben nyomulnak előre. Oyama főparancsnoknak az a célja, hogy az orosz sereget ne engedje lélekzethez jutni és visszavonulása rendjét is lehetőleg megzavarja.

London, szept. 5.

Mint a Daily Telegraph jelenti Csifuból. Port-Artur bombázását éjjel nappal folytatják. Egy napon 120 granát esett a városba, de többnyire nyílt terekre. Az orosz hadihajók ágyúzzák a japán állásokat. Augusztus 29-ikén a Baján, Peresvjét, Retvizan, és Pallada hajók elhagyták a kikötőt és két mérföldnyire mentek ki a tengerre anélkül, hogy a japánok megtámadták volna. A szárazföldről egy granát a Peresvjét sorhajóra esett és 15 embert megölt. A megsérült hajók javítását állandóan folytatják. Az élelmiszerek behozatala mind nehezebbé válik.

Ugyanaz a lap jelenti szeptember 4-ről: Nogi tábornokot annyira leverték a Port-Arturnál tapasztalt balsikerek, hogy csak nehezen lehetett visszatartani attól, hogy az ostromló hadoszlopok élére álljon. Az oroszok és a japánok Csifuban hivatalosan hírül adták, hogy Port-Artur előtti hadműveletekben szünet állott be. Egy nehéz orosz ágyú szétrobbant. Ebben annak bizonyítékát látják, hogy az ágyúk el vannak használva.

Tokió, szept. 5.

(Reuter.) Ma közzétették a Japán és Korea közt Soeulban augusztus 22-ikén létrejött szerződést. Eszerint Korea kötelezi magát egy Japán által ajánlott japán embert pénzügyi tanácsadóként és egy Japán által ajánlott külföldit a külügyi hivatalban diplomáciai tanácsadóként alkalmazni. Minden pénzügyi dolgot, valamint a külpolitikára vonatkozó minden jelentékenyebb intézkedést csak az illető tanácsadók meghallgatása után szabad elintézni.

TÁVIRATOK.

Lujza hercegnő.

Budapest, szept. 5. Bécsi udvari körökben azt beszélnek, hogy a király

látogatása Mária Valéria főhercegnőnél, akinek nagy befolyása van a királyra, Lujza hercegnő szükésével van összefüggésben. Mattasich ügyvédje, dr. Stimmer Bécsből kliense után utazott s állandóan távirati összeköttetésben áll dr. Bachrach ügyvéddel. Koburg herceg jogtanácsosával. Így aligha titok a bécsi udvari körök előtt Mattasich tartózkodási helye. Azonban titokban tartják s lehetőleg keveset beszélnek az ügyről nyílt színen. Lujza hercegnő hollétéről azonban nem tudnak. Nincs kizárva, hogy egyáltalában elfognak állani a nagyobb botrány elkerülése végett a hercegnő üldözésétől is.

A császár a császárnéről.

Budapest, szept. 5. Altónából jelentik: A Kaiserhofban, ahol Vilmos császár és a császárné megszállottak, tegnap este lakoma volt Schleswig-Holstein tartomány részéről. Ez alkalommal báró Willemowski tartományi elnök a császárpárra felköszöntőt mondott, amelyre Vilmos császár következőleg válaszolt:

„Ha Istennek hálát adva, látjuk ez ország mostani virágzását és fellendülését, kötelességünk megemlékezni a nemes fejedelem alakjáról, aki itt élt, aki német volt csontja velejéig, aki súlyosan és sokat szenvedett anélkül, hogy eszményeiben hitét veszítette, vagy önmagához hűtlenné vált volna. Az ég azonban úgy rendelkezte, hogy az ujjonnan kivívott német császári korona fénye Frigyes herceg legidősebb leányának a császárnénak fején is ragyoghasson. Amit én 1890-ben Glücksburgban bátor voltam mondani a császárnéről, azt most már az egész ország fenntartás nélkül elismerte. Lujza királynéhoz hasonlóan a népszerűségben a császárné képe kitörölhetetlenül be van vésve az összes alattvalók szívébe. Ha tehát poharat emelek, hogy Schleswig-Holstein javára üritsem, ez kiválóképpen szeretett feleségemnek is szól, mint az első német asszonynak, akit tartson meg az Isten mindnyájunknak áldás forrásaként messze időkig. Ő felsége, vele Schleswig-Holstein tartomány hurrá! »

A lakoma végeztével a császár közölte a trónörökös eljegyzését Cecilia mecklenburgi hercegnővel.

Uj aranybánya.

Budapest, szept. 5. Csavarovszkából táviratozzák: Az orosz távirati ügynökség jelentése: A városhoz tartozó területen aranybányát fedeztek fel. melynek vizsgálata serényen folyik.

Rablóbandák harca.

Budapest szept. 5. Marseilleből jelentik: Tegnap éjjel egy külvárosban két fosztogatóbanda között, a melyek be akartak hatolni egy közuti kocsi, véres verekezés támadt. A bandák revolverekből lövöldöztek egymásra. Ketten életüket veszítették és többen megsebesültek. Egy utast is súlyosan megsebesítettek.

TANÜGY.

Beiratások a városi zenedébe.

A szabadkai városi zenedében a beiratások e hó 7-én kezdődnek és e hó 14-ig tartanak. A beiratások a zenede Batthyányi-utcai helyiségében naponta délelőtt 11 és 12 óra között e közöltetnek. Tandij félvenként 10 korona.

SZINHÁZ.

A színügyi bizottságról.

Párját ritkítja az az egykedvőség, sőt nemtörődömség, amelylyel a sza-

badkai színügyi bizottság tagjainak legnagyobb része színügyünk iránt viseltetik.

Szinpártoló közönségünk az utóbbi évek alatt eddig még nem tapasztalt érdeklődést tanúsított a színielőadások iránt és olyan tömegesen látogatta az előadásokat, hogy az igények némi kielégítése végett a biztonsági intézkedések megtétele mellett a nézőtér lehetőleg megnagyobbítását kellett eszközölni.

Folyik tehát javában a munka és december elejére 600 személyt magába fogadó nézőtérrel nyithatjuk meg a szezon.

Most következik azonban a bökkenő.

A színtársulat első ténykedése program szerint színházunk fenállásának ötven éves jubileuma legyen és mindeddig nem tudjuk, hogy milyen társulat jön városunkba. Az igazgató ugyan úgy nyilatkozott, hogy október 20-án szerződése értelmében be jön városunkba, de hogy hova és kikkel, az — úgy látszik — kevés gondot ad neki.

Az igazgató által még eddig alá nem irt szerződés 15. pontja pedig úgy szól, hogy bármiféle akadály esetén, a melynek következtében a társulat az előadásokat megfelelő időben meg nem kezdheti, a városra kártérítési kötelezettség nem hárul. Kérdjük tehát az igazgatót és a színügyi bizottságot: komolyan veszik-e egyetlen kulturintézményünket és ha igen, mikor teszik meg az előkészületeket a jubileum megfelelő megünneplésére?

De még azt is kérdjük a színügyi bizottságtól: miért negligálja ama fontos teendőjét, hogy a színház pályázatának kellő időben leendő meghirdetése iránt intézkedjék? Miért kell nekünk mindig a megrostált társulatok közül válogatnunk, hiszen most már kaphatnánk társulatot a legjobbak közül.

Most harmadszor hívja össze az elnökség a színügyi bizottságot szerda délelőtt 11 órára. Ha ez a felhívás is eredménytelen marad, a színügyi bizottság újra alakítását kell hangoztatnunk színügyünk és a város közönsége érdekében.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A szabadkai vonatrablók. Mintegy két hónap előtt sikerült a szabadkai rendőrségnek a tavaly elkövetett nagy vasutlopás tetteseit, akik a bródi vasúti állomás pénztárát 28.000 koronával könnyítették meg, letartóztatni. A tettesek fölött a múlt héten ítélkezett a pozsegi törvényszék. Csonka Vincét *hat évi fegyházra*, az öreg Csonka párt *hat-hat havi börtönre*, Horvát Mihályt és Horvát Mihálynét *három-három havi börtönre* ítélték. A kár részben a megtalált pénzből, részben pedig az ingatlanokból, teljesen megtérül.

A mikor két ur parancsol. Ez év február havában egyik adai vendéglőbe vendég jött és letelepedett egy asztalhoz. A vendéglő gazdája ráparancsolt Gál István borfiura, hogy vizet tegyen az asztalra, de ugyanakkor Becse Pál főpincér utána kiáltott, hogy bort hozzon. A fiu azonban a gazdája rendelkezéséhez tartotta magát és vizet hozott. Emiatt a főpincér arcul ütötte, mire a fiu szaladni kezdett és megbotolva elesett, úgy hogy a lábát törte. Hat hónap óta ma sem gyógyult meg teljesen. A mai tárgyaláson a hirtelen haragu főpincért súlyos testi sérítés vétségében bűnösnek mondta ki a törvényszék és ezért egy havi

fogházra ítélte. Az ítélet ellen az ügyész sulyosbításért és a 92. §. alkalmazása miatt, vádlott pedig a bűnösség kimondása miatt felebbezést jelentettek be.

REGÉNY CSARNOK.

A LEÁNY-VOJVODA.

Irta: Dugovics Imre. 11.

Radin arcának egyetlen izma sem rándult meg a hír hallatára. Mintha nem is neki szólt volna a hír. Rá sem nézett a hirmondóra, mikor felelt neki.

— Blagojo, mert ő volt a hirmondó, két janicsár kísért a falvakba, hogy kiszimatolják a nép hangulatát. Jabelkarov kíváncsi, vajjon Pazvano, a szófiai pasa megtudta-e nyerni magának a falvak lakóit? Nem tetszik neki, hogy Payvanó nem véreb. Azt hiszi, lázadásra készül a szultán ellen. Nekünk nincs okunk, hogy e hitét szétfoszlássuk. Menj egyenesen a görög hanjába. Utánad megyek.

Blagojo meggyorsította lépteit s elhagyta Radint. Még a kémlelő szemek sem vehettek volna mást észre, mint két egymás mellett elhaladó embert, akik közül az egyik a tömegben néhány lépésnyire kénytelen a másik mellett menni. Radin lassan haladt utánna. Meg-megállt egyik, másik dutyán (bolt) előtt, hol egy vevővel, hol egy árusítóval váltott néhány szót, s azután eltűnt a szem elől. Ugy háromnegyed óra mulva már ott várakozott a karaván szeráj előtt a két janicsárra. Kis sötétpej lovának kantárszára az egyik karjára volt akasztva, a másik karjával meg hanyagul támaszkodott lova nyergének kápájára. Talán épen az órának az utolsó perce járt le, mikor a két janicsár apró lovakon üggetve közeledett feléje. Lassan, majdnem lustán ült föl lovára és indította meg lépésben a városból észak felé vivő utnak. Néhány perc mulva a janicsárok mellette lovagoltak. Nem is köszöntöttek egymásnak. Csak mikor a városon kívül voltak, kérdezte meg tőle az egyik janicsár:

— Vojvoda, merre megyünk?

— Allah és a pasa parancsolata vezéreljen bennünket.

A két janicsár egymásra mosolygott, azután az egyik a vojvoda és társa elé lovagolt és átvette a vezetést.

— Csak arra vigyázz, hogy jó éjjeli szállást kapjunk, figyelmeztette még a vojvoda az elől lovagló janicsárt, azután szótlánul folytatták utjukat, hol üggetve, hol lépésben.

III.

A hűvös éjszaka fölé keletről fekete felhők vonulnak. Egymásután takarják el a csillagokat, Minél közelebb érnek a Rabovotól északra emelkedő aszpidhegy felé, melyet a nép Golema Dragonának nevez, annál sötétebb lesz a vidék. A hegy délnyugoti oldalán magas bükkök közt kanyargó uton, apró lovakon ügget kelet felé három férfi, fejük fölött még csillagos volt az ég. A bükkök lombjainak alig hallható susogása még nem árulta el a kelet felől a hegynek rohanó felhőket.

— Fél óra alatt helyen vagyunk, szólalt meg az ut kanyarulatánál az egyik lovas.

A legközelebbi kanyarulatnál, ahol az ut magas bükkökkel benőtt nyaktörő meredek szélén esett a völgy felé, a lombokat hirtelenül támadt légáram suhintotta meg. Egyszerre suhant az egész erdő, mintha a vihar

közeledésének érezte egyszerre támadt volna a sejtek megszámlálhatatlan milliárdjaiban és mintha ez az érzet egyetlen suhanásban nyilatkozott volna meg, hogy egymást figyelmeztessék s mintegy tanúságképpen az emberek előtt megfoghatatlan isteni közösrzésnek, mely az egész természetben él, s amely a közeledő veszedelemkor az embert is mint titkos, érthetetlen sejtelem észrevételül szállja meg.

— Zsenó, barjaktár, szólalt meg az előbbi hang, vihar támad. Ha előbb éri el a Dragonát, mint mi leérünk a találkozóhoz, úgy ma hiába jöttünk el. A jeladás zaját elfojtja a vihar.

— Igazad van, felelt Zsenó. A meredeken leereszkedve negyedórával előbb érünk a kereszthez. Meg kell előznünk a vihar kitörését. Én majd leereszkedem a meredeken, ti meg jöjjetek utánam. Ha megtudom előzni a vihart, úgy nem hiába jöttünk; ha nem előzhetném meg, várok reátok s átme gyünk Dobra csapatához a lokorszkói erdőbe.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:

DUGOVICHIMRE.

Laptulajdonosok: AZ ALAPÍTÓK

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon szám: 62.

16681/904. tan. szám.

Hirdetmény.

Szabadka sz. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, miszerint a város területén nevezetesen:

1. A deszkási,
2. A sáskalapsi,
3. A zsiroskúti,
4. zsdrálói,
5. Földijárási,
6. A Szkenderjárási,
7. A Tölgyfási,
8. A radonováczi,
9. " " mezők,
10. Kőrös-éri,
11. A ludasi tó,
12. A tuki ugarok,
13. A napkeleti és napnyugati ugarok,
14. A csantavéri uradalmi,
15. A bajmoki plága,
16. A csikeriai és tavankuti,
17. A hajdu-járási területeken gyakorlandó

vadászati jogok

1904. évi január hó 1-től 1910. évi július hó 3-ig terjedő 6 1/2 évre folyó évi szeptember hó 8-ik napján d. e. 10 órakor a gazdasági ügyosztály hivatalos helyiségében nyilvános árveresen haszonbérbe fognak adni.

Melyre az érdekeltek meghivatnak azzal, miszerint tartoznak az árverés megkezdésekor területenként megállapított kikiáltási ár 100% bánatpénzzel letenni, mely összeg az utolsó évi haszonbérbe fog betudatni.

Kikiáltási ár:

1. A napkeleti és napnyugati ugarokra . . . 600 kor.
  2. A csantavéri urad. földre 300 "
  3. A ludasi tó, Deszkás, Csikeria, Tavankut, Kőrös és tuki ugarok és radonováczi erdőkre . . . 200 "
  4. Hajdu-járára . . . 400 "
  5. Többi területekre . . . 100 "
- Utoajánlatok el nem fogadnak. Egyébb feltételek a gazdasági ügyosztályban, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Szabadkán, 1904. évi augusztus hó 30-án.

Városi tanács.

Tankönyv-vásár!

Ki vagy?
Mutasd könyvtárad
Megismered magad!

„Antikvárium”

Szabadkán a gimnáziummal szemben az összes iskolák részére szükséges könyveket fel áron adja.

„Antikvárium”

Szabadkán a gimnáziummal szemben Kézpénzért vesz **könyveket, Zeneműveket, (Hangjegyet). Reud kívül olcsón ad el.**

Képes levelező-lap csak **1 kr. drbja. Levélpapírok stb.**

bámulatos olesó.

Tanulók, szülők és nevelők, ha nem akarják pénzüket kidobni, úgy vegyék szükségletüket az Antikváriumban.

!BIZTOS SIKER! Tessék próbát tenni

Eddig még nem létezett a legjobb és legbiztosabb szer

lábizzadás ellen.

Ára 1 kor. 20 fill.

Kapható egyedül a készítőjénél **KRNYAJSZKY PUSKÁS DUSÁN**

Szabadkán.

Lichtnecker-féle ház a vasutállomással szemben és **DETTÜL JÁNOS** műköszörűsénél Kazinczy-utcaza.

Cimbalom iskola öntanulásra.

Minden cimbalom kedvelő megtanulhat magányosan tanító nélkül cimbalmozni a KOVÁCS-féle legújabb cimbalom iskolából. Az iskola tartalma: 10 lecke, 10 rajzzal, 50 legújabb magyar nótával. Az iskola ára 10 kor. Kapható **KOVÁCS JÁNOS** okl. cimbalomtanárnál, — Budapest, Erzsébet-körút 5. szám.

Hirdetmény.

A horgosi kárász-uradalom a királyhalmi vasutállomás közvetlen közelében 1904. évi okt. hó 1-től kezdődőleg 426 magy. hold föld területet bocsájt szőlőtelepítés céljából 25 év tartamu bérletbe. Bővebb felvilágosítás nyerhető és f. évi szept. hó 5-től kezdve előjegyezhetni az urad. irodában Horgoson.

A horgosi kárász-uradalom intézősége.

STRASSERNÉ Bojnovics Mariska női divat terme

SZABADKÁN, Bem utca Galinszky-féle ház.

Mélyen tisztelt hölgyközönség szives tudomására juttatom, miszerint **Kiss Erzsé és Társa cégtől** történt kilépésem folytán

DIVATI TERMET

(Bem-utca Galinszky-féle ház) **nyitottam.**

További szives bizalmukkal való megtiszteltetést kéri teljes tisztelettel **Strasserné Bojnovics Mariska.**

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér. Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér. Apró hirdetések fevéletnek a kiadóhivatalban Batthyány-utca 3 sz. — Apró hirdetések előre fizetendők.

A ki eladni kíván:

Butort,
Zongorát,
Bort,
Gyümölcsöt.

Gabonát,
Üzletet,
Műhelyt,
Lakást.

Üzleti helyiséget
Nyaralót,
Birtokot,
Házat,

vagy a ki

valamely betölteni kíván, legbiztosabban ér célt, ha igénybe veszi a

„Bácsme gyei Napló”

kis hirdetési rovatát.

Bácsme gyei Napló

ára 2 fillér kapható:
Vig Zsigm. Sándor könyv és papír kereskedésében főter.
Heumann Mór könyv és papír kereskedésében főter.
Mezneries József fűszer és csomage üzletben honvéd laktanya mellett
Tennér B. dohánytőzsde és járóárny üzletében Kossuth-u.

Erdélyi D. és Társa

dohány nagyüzlete Kossuth-utca
Beck Sándor fűszer és liszt üzlete a törvényszékekkel szemben.
Herezl József fűszer- és liszt üzlete Petőfi-utca sarkán.
Krécsi A. Nándor könyv és papír kereskedésében Deák-u.
Gerber Jakab dohánytőzsde és esztergályos üzletében Kossuth-u.

Nojesek Géza fűszer és csomage üzletében Damjanich és Beresényi utca sarkán.

PALICSON Menezel Mihály fűszer és csomage üzletében

Spitzer és Klein fűszer és csomage üzletében Rudics-u.

Kiadóhivatalunkhoz intézett levelek csakis bélyeggel továbbíthatnak.

Őszi rózsza a megjelölt helyen és időben megjelentem Választ kér. Kancson csüngő admirális. 42

Melyik hölgy óhajtaná egy fiatal ember barátságát, az írjon a kiadóba „Jellem” jelige alatt. 473

Pallas Lexikon jutányos áron eladó Fibik Imre keztyüsénél, Kossuth-utca. 474.

Egy külön bejárati díszesen butorozott alkony szoba a Kossuth utcában azonnal kiadó. Cim a kiadóban. 456.

Irodába ügyes megbízható fiatal ember alkalmazást nyer, ugyanott esti könyvelő kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 457.

Gimnázium közelében két jobb házból való diák teljes ellátást nyerhet. Cim a kiadóban. 449.

Egy vaggon salgótarjáni szén azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban. 356.

Jolán levele van a kiadóban. 452.

Több családnál teljes ellátást nyerne deák, deák leányok és fiatal emberek Cim a kiadóban 469.

Egy fiatal ügyes segéd, ki kirakatrendezésben járta, felvétetik Dukász és Goldberger divatruházában, Szombat helyt, 463.

Butor kiárusítás!

Családi okok miatt a raktáron levő saját műhelyemben készült

hálószoba, ebédlő, szalonnagarniturák és kárpitosáruk

minden elfogadható áron eladatnak

SIPOS KÁROLY BUTORÁRUHÁZA

SZABADKA.

Kazinczy-utcaza.